

بررسی تطبیقی کیفیت سبک زندگی طلبه‌های حوزه علمیه و دانشجویان در دانشگاه (مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز و طلاب حوزه علمیه شهر اهواز)

کریم رضادوست*، سیده منا فاضلی‌پور**

* دانشیار گروه جامعه‌شناسی، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.
(نویسنده‌ی مسئول)

ایمیل: k.rezadost@scu.ac.ir

ادرس پستی: ایران، خوزستان، اهواز، دانشگاه شهید چمران، دانشکده اقتصاد و علوم اجتماعی، گروه علوم اجتماعی

** دکتری جامعه‌شناسی، دانشکده ی اقتصاد و علوم اجتماعی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

ایمیل: Mfazeli139@gmail.com

اطلاعات مقاله	واژگان کلیدی
تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۸/۳۰	سبک زندگی،
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱/۱۹	مصرف فرهنگی،
انتشار آنلاین از تاریخ: پاییز ۱۴۰۲	مدیرت بدن،
	حوزه،
	دانشگاه

اطلاعات تکمیلی:

قدردانی: از تمامی افراد و موسساتی که در انجام این تحقیق مولف را مساعدت نمودند، قدردانی می‌شود.
تضاد منافع: نویسنده مقاله اعلام می‌کند که در انتشار مقاله ارائه شده تضاد منافی وجود ندارد.
منابع مالی: نویسنده (ها) هیچگونه حمایت مالی برای تحقیق، تألیف و انتشار این مقاله دریافت نکرده‌اند.

ارجاع به مقاله:

رضادوست، کریم، فاضلی‌پور، سیده منا (۱۴۰۲). بررسی تطبیقی کیفیت سبک زندگی طلبه‌های حوزه علمیه و دانشجویان در دانشگاه (مورد مطالعه: دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز و طلاب حوزه علمیه شهر اهواز)، مجله توسعه اجتماعی دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۷(۱)، ۱۵۹-۱۸۸.

10.22055/QJSD.2022.38949.2529

چکیده گسترده

معرفی:

امروزه، سبک زندگی را برای فهم شرایط جدید پیش آمده در زندگی افراد، در شهرهای بزرگ به کار می‌برند، زیرا شهرهای بزرگ و جدید با ساختارهای مصرفی و تفریحی سامان‌یافته‌اند و افراد و گروه‌های اجتماعی در آن بر اساس مصرف و نمایش و ارائه نوع زندگی جدید شکل گرفته‌اند. دو قشر دانشجو و طلبه را می‌توان به‌عنوان گروه‌های منزلتی در نظر گرفت که هر گروه منزلتی از اعضای خود انتظار دارد تا به شیوه‌ای خاص رفتار کنند. از نظر محتوا هر گروه منزلتی «با سبک زندگی» خاص خود مشخص می‌شود و از اعضای هر گروه منزلتی انتظار می‌رود تا سبک زندگی خاصی را دنبال کند. نقش تعیین‌کننده سبک زندگی چنان است که هرگونه سبک بخشیدن به زندگی یا از درون گروه‌های منزلتی آغاز می‌شود و یا به‌وسیله آن‌ها تداوم می‌یابد. براین اساس پژوهش حاضر به دنبال فهم و بررسی تطبیقی کیفیت زندگی طلبه‌ها در حوزه و دانشجویان در دانشگاه بر مبنای رویکرد نظری وبر و بوردیو می‌باشد.

متدولوژی:

این تحقیق از منظر روش‌شناسی کمی و روش اجرای آن پیمایش بوده است. ابزار گردآوری اطلاعات در این تحقیق نیز پرسشنامه بوده است. جامعه آماری در این پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه شهید چمران و طلبه‌های حوزه علمیه شهرستان اهواز می‌باشد. ۳۰۰ نفر دانشجویان و طلاب به شیوه نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شده‌اند. برای تحلیل داده‌ها از تحلیل واریانس چند متغیری (مانووا) جهت مقایسه‌ی متغیرهای پایگاه اجتماعی - اقتصادی، فعالیت‌های روزمره، سبک زندگی و مؤلفه‌های آن در دو گروه دانشجویان و طلاب استفاده شده است.

یافته‌ها:

یافته‌های حاصل از تحلیل واریانس چند متغیری (مانووا) نشان داده است که بین دو گروه دانشجویان و طلبه از لحاظ حداقل یکی از متغیرهای مطرح شده تفاوت معنی‌دار وجود دارد. البته با توجه به اینکه سطوح معنی‌داری چهار آزمون مانووا، در حد قابل قبول است، احتمالاً بین گروه‌ها اختلاف وجود خواهد داشت. همچنین نتایج تحلیل واریانس چندمتغیری (آنووا) بر روی نمره‌های متغیرهای پایگاه اجتماعی - اقتصادی، سبک زندگی و مؤلفه‌های آن (اوقات فراغت، مصرف فرهنگی، مدیریت بدن و مؤلفه‌های آن (میزان استفاده از وسایل آرایشی و بهداشتی، تناسب‌اندام و نگرش به جراحی‌های زیبایی)، تعامل اجتماعی و ملاک‌های پوشش) و فعالیت‌های روزمره در دو گروه دانشجویان و طلاب انجام شده است.

نتیجه:

در این پژوهش برای تبیین نظری کیفیت سبک زندگی طلاب و دانشجویان از نظریات وبر و بوردیو استفاده شده است. وبر مطرح ساخت که تعاریف اقتصادی نمی‌تواند به‌تنهایی شرایط شکل‌گیری گروه‌های اجتماعی را توضیح دهد از همین رو جهت توضیح چگونگی تأثیر نفوذ ایده‌ها بر شکل‌گیری گروه‌ها مفهوم «موقعیت منزلتی» را مطرح ساخت. ویژگی گروه منزلتی آن است که میان خود و دیگر گروه‌های منزلتی فاصله‌ی اجتماعی ایجاد می‌کنند و قیوداتی بر مرادوات اجتماعی، یعنی مرادواتی که تابع مقاصد اقتصادی نباشد، قائل می‌شود. تحلیل سبک زندگی در نظریه‌ی بوردیو، در قیاس با نظریات دیگر به لحاظ قدرت تبیینی و در نظر گرفتن عوامل مختلف و درعین حال انعطاف‌پذیری نسبت به شرایط اجتماعی مختلف دارای مزیت‌های متعددی است که جامعیت و عدم تقلیل‌گرایی از آن جمله‌اند. تحلیل‌های وبر به‌ویژه در مورد تأکید بر عاملیت، استقلال فرهنگ، قدرت و سلطه در نظریه‌های فرهنگی معاصر بسیار تأثیرگذار بوده است. نتایج تحلیل واریانس چندمتغیری (آنووا) پژوهش بر روی نمره‌های متغیرهای پایگاه اجتماعی - اقتصادی، سبک زندگی و مؤلفه‌های آن (اوقات فراغت، مصرف فرهنگی، مدیریت بدن و مؤلفه‌های آن (میزان استفاده از وسایل آرایشی و بهداشتی، تناسب‌اندام و نگرش به جراحی‌های زیبایی)، تعامل اجتماعی و ملاک‌های پوشش) و فعالیت‌های روزمره را در دو گروه دانشجویان و طلاب را نشان داده است. همچنین کم و کیف پژوهش نشانگر

ضرورت همبستگی میان علم، فناوری، فرهنگ و توسعه‌یافتگی نظام اجتماعی است که در این میان حوزه و دانشگاه قدرتمندترین عامل برای تحقق این همبستگی است.

منابع:

- Alamzadeh Nouri, M. (2012). The ideal image of students in the eyes of the Supreme Leader, Qom: Bostan. (Persian).
- Alamzadeh Nouri, M. (2012). The way and customs of Talabgi, Qom: Vala Montazer Cultural Institute. (Persian).
- Azad Eramaki, T. (2006). Types of lifestyle in Iran, Strategic Research Center of Expediency Council. (Persian).
- Bagheri, A. Karim F. (2012). "A critical analysis of the historical process of higher education in Iran, Society for Cultural Studies", Institute of Humanities and Cultural Studies (1), 75-23. (Persian).
- Bendix, R. (2007). Max Weber's intellectual image, translated by Mahmoud Rambad, Tehran, Hermes. (Persian).
- Birou, A. (1996). Culture of Social Sciences, translated by Bagher Sarokhani, Tehran, Kayhan. (Persian).
- Blasius, J., & Friedrichs, J. (2008). "Lifestyles in distressed neighborhoods A test of Bourdieu's hypothesis", Poetics: 36; 24-44. (Persian).
- Bocock, R. (2001). Musharf, translated by Khosrow Sabouri, Tehran: Shirazeh. (Persian).
- Bourdieu, P. (2004). Capital forms, translated by Afshin Khakbaz and Hasan Pouyan, Tehran: Tirage. (Persian).
- Bourdieu, P. (1990). In Other Words: Essays Toward a Reflexive Sociology. Stanford: Stanford University press. (Persian).
- Chaney, D. (1996). Lifestyles, New York and London: Routledge. (Persian).
- Coser, L, A. (1998). Life and Thought of Sociological Greats, translated by Mohsen Salasi, Tehran, Scientific Publications. (Persian).
- Craib, I. (2003). Classical Sociological Theory (an introduction to the thought of Marx, Weber, Durkheim and Simmel), translated by Shahnaz Mosmiparast, Tehran, Agah. (Persian).
- De Vaus, D, A. (2007). Survey in social research, translated by Hoshang Naibi, Tehran, Ney (Persian).
- Fazli, M. (2003). Consumption and lifestyle, Tehran, Sobh Sadegh (Persian).
- Fazli, M. (2007). "An image of the cultural lifestyle of the student community", Cultural Research Quarterly, (1), 175-198. (Persian).
- Ghasemi, V. (2005). "Cronbach's alpha coefficient and its characteristics, emphasizing its application in social research, Humanities Research Journal", Isfahan University, (19), 2. (Persian).

Giddens, A. (2003). *Modernity and individuality, society and personal identity in the new era*, translated by Nasser Nazaviyan, Tehran, Ney, second edition. (Persian).

Grabb, E. (1994). *Social Inequality: Perspectives of Classical and Contemporary Theorists*, translated by Ahmad Forughinejad and Mohammad Siahpoosh, Tehran, Moaaser. (Persian).

Hahedi, A. Ali babaei, Y. (2011). *Investigating factors affecting the unity of elites in the field of culture*, Tarbiat Modares University, Tehran.

Inglis, D. (2005). *Culture and Everyday Life*, Routledge, New York.

Jenkins, R. (2006). *Pierre Bourdieu*, translators: Leila Javafshani and Hassan Chavoshian, Tehran: Ney.

Karimi Zanjani, M. (2006). *Shia Darul Alam and cultural renewal in the Islamic world*, Tehran: Etelaat. (Persian).

Koch, W., E. (1991). "A Framework for Quantitative Study of Leisure Styles", *Society and Leisure*, Vol. 14, No. 2, 410-432.

Kockerham, W, C. and Rutten, Alfred and Abel. Thomas (1997). "Conceptualizing contemporary Health Lifestyles: moving Beyond Weber", *The Sociological Quarterly*, Vol.38, No.2. Pp.321-342.

Mahdavi Keni, M., S. (2007). *the concept of lifestyle and its scope in social sciences*, *Cultural Research Quarterly*, first year, (1), 199-230. (Persian).

Nabawi, A., H., Hossein Zadeh, A., H., Hosseini, H. (2009). "Investigating the effect of socio-economic base and ethnic identity on the feeling of social security", *Police Knowledge Quarterly*, (10), 2. (Persian).

Oswell, D. (2006). *Culture and Society*. Sage, London.

Rahmani, A. (2013). "Sociological investigation of the relationship between lifestyle and religiosity, *Researches of Science and Religion*", *Institute of Humanities and Cultural Studies*, 4 (1), 39-60. (Persian).

Rahmani, J. (2013). "Zai Talabgi: A description of the life of a seminarian", *Iran's Cultural Research Quarterly*, 6, (2): 142-13. (Persian).

Rahmatabadi, E., Aghabakhshi, H. (2006). "Lifestyle and Social Identity of Youth", *Social Welfare Research Quarterly*, No. 20. (Persian).

Ritsema, J. & et. al. (2005). "Lifestyles, spatial configurations and quality of life in daily", *Travel: an explorative simulation study. Journal of transport Geography*: 13:123-134.

Shalchi, V. (2007). "The lifestyle of coffee shop youth", *Cultural Research Quarterly*, (1), 93-119 (Persian).

Shariati, S., Farooghi, Y. (2012). "Sociological factors and motivations of students entering the seminary", *Journal of Cultural Studies Society*, (4), 2, 45-74. (Persian).

Shibli, A. (2008). History of Education in Islam, translated by Mohammad Hossein Saket, Tehran, Contemporary View. (Persian).

Sobel, M. (1981). Lifestyle and Social Structure: Concept, Dfinitions, And Analyses Academic press.

Tamin, M. (1994). Sociology of Stratification and Social Inequalities, translated by Abdul Hossein Nik Gohar, Tehran, Totia.

Veal, A., J. (2000). Lifestyle And leisure: A Review and annotated Bibliography, School of Leisure, Sport and Tourism, University of Technology Sydney, on_Lin Biblioggraphy 8, at: www.Business.ust.edu.au.

Zakaei, M, S. (2007). Culture of Youth Studies, Tehran, Agah. (Persian).